

bes. KD.5140.6.6.2024

Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem”

Krzywystok Kol. 15, 22-435 Komarów-Osada

Tel.: 601 38 54 30, mail; darch15@wp.pl

Wolica Sniatycka, dn. 12.12.2025 r.

**Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Lublinie
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin**

[Handwritten signature]
[Handwritten date: 2025.12.17]
[Handwritten initials]

Dotyczy: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestrów zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 roku znak KD.5140.6.6.2024 z dnia 08.04.2024 r.

W związku z przekazaniem do publicznej wiadomości, w trybie obwieszczenia LWKZ, Studium widokowo-krajobrazowym i konserwatorskim terenu pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r z dnia 30.09.2025 roku opracowanym przez dr. inż. architekta krajobrazu Macieja Świątkowskiego oraz w nawiązaniu do wcześniej upublicznionej Opinii Narodowego Instytutu Dziedzictwa, opracowanej przez Pana Piotra Mazura z 8 października 2024 roku - Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem” niniejszym przekazuje dodatkowe wyjaśnienia i uzupełnienia do ustaleń zawartych w w/w opracowaniach, które w sposób jednoznaczny podkreślają wartość obszaru objętego postępowaniem, jako terenu i krajobrazu kulturowego historycznie związanego z wydarzeniami z 1920 r. .

Wskazany w postanowieniu o wszczęciu postępowania i będący przedmiotem opinii NID teren, w istocie jest mniejszy niż faktyczne pole bitwy z 31 sierpnia 1920 roku, które swoim zasięgiem obejmuje obszar sięgający: od strony południowej za miejscowość Ruszczyzna, od strony zachodniej do miejscowości Bródek, od strony wschodniej do miejscowości Kadłubiska, od strony północnej do miejscowości Cześniaki. Proponowany do ochrony obszar krajobrazu kulturowego odpowiada zatem zaledwie części historycznego pola bitwy. Jednocześnie obszar będący przedmiotem opinii NID stanowi absolutne minimum obszaru, który powinien być chroniony ze względu na niekwestionowane wartości historyczne, krajobrazowe i naukowe. Został on wyznaczony w obrębie pasma wzgórza 255, jako strategicznego i symbolicznego miejsca dla stoczonej w ostatnim dniu sierpnia 1920 r. dwuetapowej bitwy kawalerii polskiej i bolszewickiej. Wybrany obszar trafnie identyfikuje i opisuje dowódca 8 Pułku Ułanów rtm. Kornel Krzeczunowicz: „...Bój rozpoczął się wczesnym rankiem. Brygada nasza ruszyła do natarcia z Komarowa drogą na Wolice Sniatyczkę ku bezdrzewnej wyżynie, na której meldowany był nieprzyjaciół. Wyżyna ta o średnicy około sześciu kilometrów była idealnym polem dla walki konnej. ...” (Ułani Księcia

Józefa Historia 8 Pułku Ułanów Ks. Józefa Poniatowskiego. B. Świdorski – Londyn 1960, Rozdział II, Opowiadania o r.1920. Zwycięstwo). K.Krzeczunowicz wspomina o tym terenie, także w wywiadzie radiowym Rozgłośni Polskiego Radia Wolna Europa, nagranie z 13 stycznia 1980 roku dostępne na kanale Portal 1920: <https://www.youtube.com/watch?v=ug6uNkxJtMk> : *....kawaleria ma na prawym skrzydle piechoty działać przeciwko armii konnej Budionnego, która się znajduje na płaskowyżu oddzielonym od nas bagnistą doliną . Ten płaskowyż był zupełnie wyjątkowym darem dla kawalerzystów, był wymarzonym polem bitwy, żadnych przeszkód. Byliśmy zabezpieczeni od południa i wschodu i północy bagnami a od zachodu prawoskrzydłową kolumną piechoty, która maszerowała o świcie 31 sierpnia w kierunku Zamościa....*”. Dla zrozumienia przebiegu całonocnej bitwy należy podkreślić, iż przedpołudniowy etap toczył się o zajęcie wzgórza 255 (decyzja dowódcy BII Brygady Jazdy płk. H.Brzezowskiego, natomiast popołudniowy etap o utrzymanie tego samego wzgórza. Tym samym 255 stało się najbardziej identyfikowalnym miejscem i punktem ciężkości wydarzeń z 31 sierpnia 1920 roku.

Bitwę pod Komarowem należy rozpatrywać równolegle w co najmniej czterech aspektach. Pierwszym jest aspekt globalny (historia wojen świata), w którym bitwa pod Komarowem była ostatnim w dziejach świata wielkim starciem tak dużych mas kawalerii. Drugim aspektem, narodowym jest fakt, iż otrzymała miano jednego z sześciu największych zwycięstw Jazdy Polskiej. Trzeci aspekt regionalny wynika ze znaczenia bitwy w wojnie polsko-bolszewickiej i jej miejsca w historii Lubelszczyzny. Oraz czwarty aspekt w zakresie tradycji Wojska Polskiego, w którym rocznica bitwy pod Komarowem jest oficjalnie ustanowionym Świętem Kawalerii Polskiej. W każdym z tych aspektów istotny jest proponowany do ochrony obszar skupiony na powyższym identyfikowalnym środku ciężkości jakim jest pasmo wzgórza 255, a jednocześnie rozstrzygającym o wyniku bitwy. Wybór obszaru do ochrony został również podyktowany faktem, iż jest jedyną przestrzenią, która w żaden istotny sposób nie zmieniła się od 1920 roku, co zostało podkreślone w opinii NID. Pasma wzgórza 255 jest najbardziej wyniesioną częścią pola bitwy, która dominuje nad pozostałym terenem. Tym samym wszelkie opisy koty 255 należy rozumieć, jako pasmo rozciągającego się obszaru na kierunku wschód – zachód tj., którego centralnym miejscem jest kota 255, a które leży na terenie objętym ewentualną inwestycją OZE – farma wiatrowa.

Mimo, iż opinia NID jest pozytywna dla propozycji ochrony wskazanego jak wyżej terenu, to według naszej oceny ostatnie opracowanie NID z 2025 r. powinno być uzupełnione o analizę pełnej perspektywy całości pola bitwy, która jest możliwa ze wzniesień rozciągających się od strony południowo-wschodniej i południowo-zachodniej m. Komarów-Osada. Uzasadnieniem powyższego jest fakt, iż w opisach zawartych w źródłach historycznych wskazano punkt obserwacyjny dla dowódcy VII Brygady Jazdy przed bitwą, jakim była między innymi wieża kościoła pw. Świętej Trójcy w Komarowie (zbudowanego w 1911 r.). Dzisiaj jest to punkt niedostępny dla przeciętnego obserwatora, jednak wysokość wzniesień w pobliżu kościoła daje zbliżony obraz miejsca walk, a w tym obszarze proponowanego do ochrony. Dodatkowo wysokość tych wzniesień gwarantuje obiektywną ocenę znaczenia obszaru proponowanego do ochrony w skali całego pola bitwy, a także ewentualnej degradacji całego krajobrazu pola bitwy w przypadku realizacji w jego obrębie farmy wiatrowej. To bardzo istotne miejsce daje czytelną

perspektywę, z której jesteśmy w stanie określić i nanieść proporcję wysokości OZE w stosunku do jedyne go na tym terenie mierzalnego punktu wysokościowego – odnośnika, jakim jest pomnik zlokalizowany w Wolicy Śniatyckiej na działce nr geod. Nr-126/1, o wysokości 18,5 m. W studium NID przedstawiono bowiem jedynie potencjalny widok środkowej części pola bitwy, po wykonaniu instalacji OZE (Rys 38). Według naszej oceny przywołana wizualizacja NID nie pokazuje faktycznej proporcji wiatraków w odniesieniu do wysokości powyższego monumentu. Tak więc przy założeniu wysokości OZE na 200 m proporcja wynosi 1:10,8, a to oznacza, iż wysokość wiatraka będzie 10,8 razy większa od wysokości istniejącego monumentu. Potencjalny widok przedstawiam w Załączniku nr 1.

Do opracowania Studium NID użyto materiału fotograficznego z uroczystości 105.Rocznicy bitwy pod Komarowem – Święto Kawalerii Polskiej, a w tym widowiska historycznego, które odbywało się w części północno - zachodniej terenu wskazanego do ochrony. Jednak należy zwrócić uwagę na fakt, iż w zależności od skali organizowanych co roku wydarzeń rocznicowych, zasiewów i dostępności pól widowiska te realizowane są w różnych miejscach terenu objętego postępowaniem. W latach 2010, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 widowiska te odbywały się po wschodniej stronie drogi Wolica Śniatycka – Cześniki, bezpośrednio przy miejscu oznaczonym kotą 255. Na tym terenie realizowane były również sceny batalistyczne z udziałem kawalerii ochotniczej do filmów „Bitwa warszawska 1920” J. Hoffmana, „Piosenka o Belinie” P. Bednarczyka, Sensacje XX Wieku. „Bramy Zadwórze” G. Gajewskiego. W załączeniu przesyłamy zdjęcia z w/w widowisk i planów filmowych, które były realizowane od wschodniej strony drogi Wolica Śniatycka – Cześniki na terenie objętym niniejszym postępowaniem. Zdjęcia w załączniku nr 2.

W punkcie „Historyczne i współczesne punkty obserwacji pola bitwy” Studium Krajobrazowo – Widokowego na Rys 27 i 28 błędnie oznaczono stanowisko dowodzenia VII Brygady Jazdy, określając je jako drugorzędne dla przebiegu bitwy. Faktyczny punkt dowodzenia usytuowany był zgodnie z relacją rtm. Kornela Krzeczunowicza („Ostatnia Kampania Konna” str. 280: *„Szwolężerowie maszerowali już klusem pod górę, gdy dotarłem do stanowiska dowódcy brygady na wzgórzu pomiędzy Ruszczyzną a Wolica Śniatycką. ...”*), które dawało wgląd w dużą część pola bitwy. Wybór tego właśnie miejsca jest naturalnym z punktu widzenia dowodzenia i prowadzenia działań bojowych, a które również dzisiaj posiada walor punktu obserwacyjnego. Miejsce wskazane w studium na rys. 27 i 28 opisane jako punkt 2 dotyczy pozycji wyjściowej Dowódcy 8 Pułku Ułanów Księcia J. Poniatowskiego (poza szwadronami odwodowymi, które pozostały przy dowódcy VII BJ, co opisuje również K.Krzeczunowicz w „Ostania Kampania Konna” *„...w tym czasie stałem z czwartym szwadronem w luce między wsiami Wolica i Antoniówka gotów do działania w każdym kierunku...”*). Miejsce dowódcy VII Brygady przedstawiamy w Załączniku nr 3.

Od 2001 roku na polach Wolicy Śniatyczej, w obszarze objętym postępowaniem, w ramach rocznic bitwy pod Komarowem swoją obecność zaznacza w krajobrazie kawaleria ochotnicza. Od 2007 roku Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem” organizuje inscenizacje epizodów bitwy z udziałem przedstawicieli środowisk kawalerii z całej Polski. Inscenizacje wpisują się w propagowanie i utrwalanie świadomości społecznej dotyczącej nie tylko samej bitwy pod Komarowem, ale także kawalerii i artylerii konnej. Przy okazji tych działań powstało wiele planów filmowych, które dodatkowo zidentyfikowały pole bitwy pod Komarowem, jako miejsce szczególne i wartościowe pod względem krajobrazu historycznego. Od 2008 roku zakres działań w ramach rocznic został zwiększony o organizację manewrów kawalerii ochotniczej, których część odbywa się na obszarze pola bitwy. Od 2015 roku obóz kawaleryjski został dodatkowo na stałe przeniesiony do gospodarstwa na paśmie wzgórza 255 (działki 151 i 152 Wolica Śniatycza). Stanowi to unikatową formę upamiętnienia, ale także „wzmacnia” krajobraz kulturowy o właściwe dla tego miejsca obyczaje, tradycje, uzupełniając jego panoramę i nastrój obchodów kolejnych rocznic bitwy. Dzięki tego rodzaju działaniom następuje rozumienie skali i zakresu nie tylko bitwy pod Komarowem, ale także całej taktyki kawalerii okresu wojny polsko-bolszewickiej. Od samego początku organizacji manewrów i inscenizacji założono świadome wpisanie historycznego wizerunku kawalerzystów w historyczny krajobraz tego pola bitwy, jako unikatową formę żywego i powtarzalnego obrazu wpisanego w kalendarz wielu ludzi - w tym kawalerii ochotniczej oraz szerokiej widowni, która obserwuje i rejestruje te wydarzenia.

Należy wskazać także wartości naukowe, które dotyczą opisywanego pola bitwy, jakimi są organizowane od 2017 roku ćwiczenia i szkolenia z Wojskiem Polskim pod nazwą HUZAR. W ramach tych działań tworzone są kilkudniowe obozy dla kilkuset osób w tym żołnierzy WP, grup pro obronnych, kawalerii ochotniczej. Przez wiele lat w tym przedsięwzięciu brała udział również kawaleria powietrzna z użyciem śmigłowców. Dzięki takim działaniom pole bitwy stało się nie tylko miejscem symbolicznego upamiętnienia, ale także miejscem kontynuacji tradycji kawaleryjskich w Wojsku Polskim. W ramach HUZAR na polu bitwy odbywają się ogólnopolskie konferencje organizowane z Wojskami Obrony Terytorialnej na temat wykorzystania koni w działaniach bojowych. Dzięki temu zaangażowaniu powstał program tworzenia grup konnych w WOT, a poligonem jest właśnie ta najważniejsza część pola bitwy pod Komarowem. Ostatnio mogliśmy również obserwować efekty tej pracy w postaci konnych patroli na granicy polsko-białoruskiej. (Zdjęcia i doniesienia medialne z HUZAR w załączniku nr 4 oraz na

YOUTUBE.PL : <https://www.youtube.com/watch?v=CH5KXcC4xlw> ; <https://www.youtube.com/watch?v=pKLUwYC2y0s> ; <https://www.youtube.com/watch?v=tf-F8H33RVY>

). Pole bitwy jest również ważnym miejscem podróży historyczno – geograficznych, kursów strategiczno – operacyjnych dla żołnierzy i jednostek Wojska Polskiego, a w tym między innymi: kadry dowódczej 12.Dywizji Zmechanizowanej, Centrum Operacji Lądowych – Dowództwo Komponentu Lądowego, słuchaczy Akademii Sztuki Wojennej w ramach podyplomowych studiów polityki obronnej 2017/2018

(kursu generalskiego); Wielonarodowej Brygada LITPOLUKRBRIG, 10 Brygady Kawalerii Pancernej, 21 Brygady Strzelców Podhalańskich, słuchaczy wyższego kursu operacyjno – strategicznego Akademii Sztuki Wojennej, 21 Brygady Strzelców Podhalańskich, oraz wielu innych.

Wskazany do ochrony obszar jest również przestrzenią dla badań historycznych, na bazie których zasadne jest wykonanie badań archeologicznych, a w tym - eksploracji detekcyjnych, które sprecyzują konkretne miejsca stoczonych na tym obszarze walk i pozwolą nanieść je na mapę działań bojowych, różnicując rozegrane tutaj bitwy z 1914, 1915, 1920 i 1939. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż wszelkie analizy konkretnych działań muszą być precyzowane z użyciem koni ze względu na odległości, czas, perspektywę widoczną z wysokości siodła, ponieważ taki punkt obserwacji był opisywany w relacjach uczestników bitwy z 1920 r. Wszelkie próby analiz z naturalnej wysokości wzroku człowieka i pieszo nie odpowiadają faktycznej perspektywie widocznej z wysokości siodła, tj. min 120 – 150 cm (ze względu na złamanie terenu, miedze).

Pole bitwy – w tym jego najważniejsza część w paśmie wzgórza 255 - poprzez budowę punktu widokowego z platformą widokową i pomnikiem Chwały Kawalerii i Artylerii Konnej stało się już miejscem licznych wycieczek z całego świata. Wiele z nich dobywa się z udziałem przewodników, którzy wskazują na nie przekształcony krajobraz, jako wyjątkową przestrzeń historycznego pola bitwy - wskazując na elementy, obiekty, ukształtowanie terenu i wgląd w daleki teren - co z jednej strony fascynuje, a z drugiej pozwala zrozumieć dlaczego pasmo wzgórza 255 było tak istotne dla bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 roku i dlaczego jego zachowanie w istniejącym stanie zagospodarowania i sposobie użytkowania jest tak ważne nie tylko w skali regionu Lubelszczyzny.

W ocenie wartości krajobrazowej pola bitwy pod Komarowem należy również uzupełnić informację o ideach i motywach powstania trwałego upamiętnienia bitwy, jakim jest kompozycja przestrzenna w postaci Pomnika Chwały Kawalerii i Artylerii Konnej. Zamysłem było, aby monument stanowił wyraźną dominantę przestrzenną widoczną z daleka i z wielu kierunków. Jako element przestrzenny, poprzez swoją wielkość miał określać w przestrzeni całego pola bitewnego symboliczne dla niego miejsce, tj. pasmo wzgórza 255, a z drugiej strony poprzez wyniesienie pomnika ponad niewielką przestrzeń tego pola - miał stanowić symbol chwały historycznego wydarzenia. Projektując monument wyraźnym wskazaniem było odniesienie się do jego pierwotnego zamysłu z okresu II RP, poprzez użycie formy skrzydeł husarskich, jako symbolu Jazdy Polskiej. Dodatkowym wskazaniem było, aby monument zbliżał nas stylem do okresu, w jakim powstał zamysł jego budowy, czyli do szczególnie popularnych w przedwojennej Polsce form modernistycznych i art deco.

Bitwę pod Komarowem należy rozpatrywać równolegle w co najmniej czterech aspektach. Pierwszym jest aspekt globalny (historia wojen świata), w którym bitwa pod Komarowem była ostatnim w dziejach świata wielkim starciem tak dużych mas kawalerii. Drugim aspektem, narodowym jest fakt, iż otrzymała miano jednego z sześciu największych zwycięstw Jazdy Polskiej. Trzeci aspekt regionalny wynika ze znaczenia bitwy w wojnie polsko-bolszewickiej i jej miejsca w historii Lubelszczyzny. Oraz czwarty aspekt w zakresie tradycji Wojska Polskiego, w którym rocznica bitwy pod Komarowem jest oficjalnie ustanowionym Świętem Kawalerii Polskiej. W każdym z tych aspektów istotny jest proponowany do ochrony obszar skupiony na powyższym identyfikowalnym środku ciężkości jakim jest w/w pasmo wzgórza 255, a jednocześnie rozstrzygającym o wyniku bitwy. Wybór zaproponowanego obszaru do ochrony został również podyktowany faktem, iż obecnie jest to jedyna przestrzeń identyfikowana w archiwalnych relacjach świadków bitwy, która w żaden istotny sposób nie zmieniła się od 1920 roku - co zostało szczególnie podkreślone w opinii NID. Pasma wzgórza 255 jest najbardziej wyniesioną częścią pola bitwy, która dominuje nad pozostałym terenem. Tym samym wszelkie opisy koty 255 należy rozumieć, jako pasmo rozciągającego się obszaru na kierunku wschód – zachód, którego centralnym miejscem jest kota 255, położonym jednocześnie na terenie najbardziej zagrożonym ewentualną inwestycją OZE (farma wiatrowa). W każdym z opisanych powyżej aspektów brak ochrony terenu i realizacja potencjalnej farmy wiatrowej niszczy nie tylko krajobraz kulturowy, ale również wpływa degradująco na jego postrzeganie w kontekście miejsca historycznego. Konsekwencją ewentualnej budowy elektrowni wiatrowej będzie również jej destrukcyjny wpływ na współczesną identyfikację tego obszaru, sprowadzając istniejący pomnik na działce 126/1 do postrzegania go, nie jako dominanty przestrzennej wskazującej na rangę miejsca, ale jako mało istotny element przestrzeni, w której przeskalowana w odniesieniu do niego forma ogromnych wiatraków będzie stanowiła centrum uwagi. Nienaturalna proporcja dla ludzkiego oka w kontekście naturalnego krajobrazu, w którym zawierają się obecne zabudowania, lasy, pola oraz nie dominująca nad całym obszarem wielkość monumentu w stosunku do przewymiarowanej skali farmy wiatrowej - zniszczy nieodwracalnie krajobraz pola bitwy, które zapisane jest na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie, oraz określone zostało jako jedno z sześciu największych zwycięstw Jazdy Polskiej, a drugie po Grunwaldzie, które znajdują się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy zwrócić uwagę, że przywołana w opinii NID Uchwała Rady Gminy Komarów – Osada nr XXXVII/222/14z 18 września 2014 roku w przedmiocie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego została uchylona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, który orzeczeniem z dnia 16 grudnia 2015 roku stwierdził jej nieważność. Wyrok został również utrzymany przez Naczelny Sąd Administracyjny. Niemniej

zawarte w uchylonej j.w. uchwale, ustalenia dotyczące możliwości realizacji inwestycji w postaci farmy wiatrowej zostały przeniesione do ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2022 r., które również jest już nieaktualne. Niemniej jednak istnieje duże ryzyko presji inwestorów na przeniesienie tych samych ustaleń do planu ogólnego, a w konsekwencji do nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – co w przyszłości umożliwi realizację inwestycji w postaci farmy wiatrowej, a tym samym przyczyni się do nieodwracalnej degradacji istniejącego krajobrazu pola bitwy.

Akta sprawy z którymi zapoznaliśmy się dnia 29.04.2025 u LWKZ obejmują szereg korespondencji z właścicielami poszczególnych nieruchomości na terenie objętym postępowaniem. Między innymi we wniosku z 30 kwietnia 2024 (wniosek udostępniony po anonimizacji danych dotyczących wnioskodawcy) znajduje się informacja, że na etapie planowania jest inwestycja polegająca na budowie farmy wiatrowej. Wnioskodawcy wskazali, że ich działki znajdują się w strefie dopuszczającej lokalizację turbin wiatrowych oznaczonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z grudnia 2022. Na tej podstawie zostały zawarte umowy dzierżawy z inwestorem, którego działalność polega na rozwoju projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii. Tego rodzaju przedsięwzięcie - jak wynika z wniosku - planowane jest również na wybranych nieruchomościach w obrębie Antoniówka Komarowska, ponieważ znaczna część tego obrębu została uwzględniona w w/w studium z 2022 roku, jako miejsce rozwoju energetyki wiatrowej. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 3 ustawy z 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 317) lokalizacja farmy wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie obowiązującego planu miejscowego. Pomimo to inwestor podjął już działania zmierzające do realizacji planowanej inwestycji.

Uchylona wyrokiem sądu uchwała Rady Gminy Komarów – Osada nr XXXVII/222/14 z 18 września 2014 roku, a tym samym miejscowy plan dopuszczał lokalizację farmy wiatrowej na tym obszarze. Podobne zmiany zakładało również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rozwoju gminy Komarów z 2022 roku. Chociaż ustawa z 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 poz. 1688) wprowadziła zmianę do ustawy o planowaniu przestrzennym i dotychczasowe studia zastąpiła planami ogólnymi - niezależnie od tego uchwalone tuż przed zmianą tej ustawy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarów-Osada w rzeczywistości nadal pozostaje dokumentem będącym podstawą do opracowania MPZP. Stanowisko takie zostało potwierdzone przez gminę Komarów-Osada w treści opracowania „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Komarów-Osada osada za lata 2014 – 2023” (strona 10), stanowiącym załącznik do Uchwały III/19/2024 Rady Gminy Komarów-Osada z 6 sierpnia 2024 roku w sprawie oceny aktualności miejscowych planów zagospodarowania terenu obowiązujących na obszarze gminy. W tej sytuacji pomimo uchylecia planu z 2014 roku, gmina tym samym potwierdza, że nadal proceduje zmianę zagospodarowania przestrzennego w kierunku realizacji

farmy wiatrowej, a zatem nieodwracalnego przekształcenia krajobrazu. Uwagi w tym zakresie były również przekazywane przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do Wydziału Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie pismem z dnia 7 października 2024 znak KD.51406.6.2024.RSJ123. W tym samym piśmie LWKZ znajduje się informacja, że w trakcie prowadzonego postępowania, firma Vortex Energy Windpark Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, tuż po rozpoczęciu postępowania poinformowała urząd konserwatorski, że na terenie obrębu Antoniówka Komarowska, w obszarze objętym postępowaniem, planuje budowę zespołu elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą. Lokalizacja tej inwestycji została poprzedzona według informacji spółki analizą obowiązujących dokumentów planistycznych i wytypowana na podstawie ustaleń studium z 2022 roku, które w tej części gminy dopuszczają możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych o konkretnych parametrach tj. maksymalna wys. całkowita do 200 metrów, maksymalna wysokość wieży do 160 m oraz maksymalna moc nominalna pojedynczej turbiny 4,5 MW. Potwierdza to, że nie objęty żadną formą ochrony obszar, którego dotyczy proponowany wpis do rejestru, może być w każdej chwili nieodwracalnie przekształcony degradując zachowany do dzisiaj krajobraz pola bitwy z 31 sierpnia 1920 roku.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia oraz opinię NID z 2024 roku, która stwierdza, że „W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że „przestrzeń pola bitwy komarowskiej z 1920 r. można uznać za specyficzny fragment krajobrazu kulturowego, o którego wartości decyduje naturalna, nieprzekształcona co najmniej od ok. 1914 r. forma topograficzna w ścisłym powiązaniu z przestrzenią historycznego wydarzenia (którego sprawcą był człowiek), reprezentującego niematerialne, symboliczne wartości. Jako tak zdefiniowana przestrzeń, pole bitwy pod Komorowem z 1920 r. posiada wartości zabytkowe wymagające ochrony prawnej ze względu na interes społeczny.” uprzejmie proszę o przekazanie powyższych wyjaśnień i uzupełnień stronom postępowania w formie obwieszczenia. Jednocześnie chcemy zaznaczyć, że złożony wniosek i próby objęcia ochroną pola bitwy pod Komorowem z 31 sierpnia 1920 roku nie będą służyły jakimkolwiek roszczeniom ze strony Stowarzyszenia „Bitwa pod Komorowem” w zakresie wyłączenia, wykupywania ani poszerzania terenu objętego postępowaniem oraz nie zamierzamy ingerować w zasiewy, czy sprzedaż działek na tym obszarze.

W załączeniu przesyłam dodatkowe materiały fotograficzne i kartograficzne, które proszę załączyć do akt postępowania i przekazać do wiadomości publicznej stronom. Powyższe materiały przesyłam również drogą pocztową na nośniku elektronicznym.

Z wyrazami poważania,

STOWARZYSZENIE
"BITWA POD KOMAROWEM"
22-435 Komarów-Osada
Krzywostok Kolonia 15
NIP 922-291-06-29
REGON 0000273784

Stowarzyszenie
"Bitwa pod Komorowem"
Prezes Zarządu

Tomasz Dudek

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Widoki z potencjalną farmą wiatrową oraz obecne perspektywy

Załącznik nr 2 – Wybrane zdjęcia z przedsięwzięć zlokalizowanych bezpośrednio przy 255

Załącznik nr 3 – Pozycja dowódcy VII Brygady Jazdy w porannej fazie bitwy

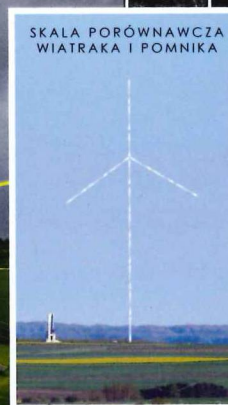
Załącznik nr 4 – Wybrane doniesienia medialne o HUZAR oraz zdjęcia HUZAR

WIDOK OD POŁUDNIA
Z LEKKIM ODDICIEM NA WSCHÓD W STRONĄ KOMAROWA

ELEKTROWNIA WIATROWA

POMNIK CHWAŁY KAWALERII I ARTYLERII KONNEJ

WIDOK OD PÓŁNOCY
OKOLICE STACJI MIĄCZYN

PRWADOPODOBNY WIDOK OD POŁUDNIA
Z LEKKIM ODBICIEM NA WSCHÓD W STRONĄ KOMAROWA

ELEKTROWNIA WIATROWA

POMNIK CHWAŁY KAWALERII I ARTYLERII KONNEJ

POLA BITWY KOMAROWSKIEJ

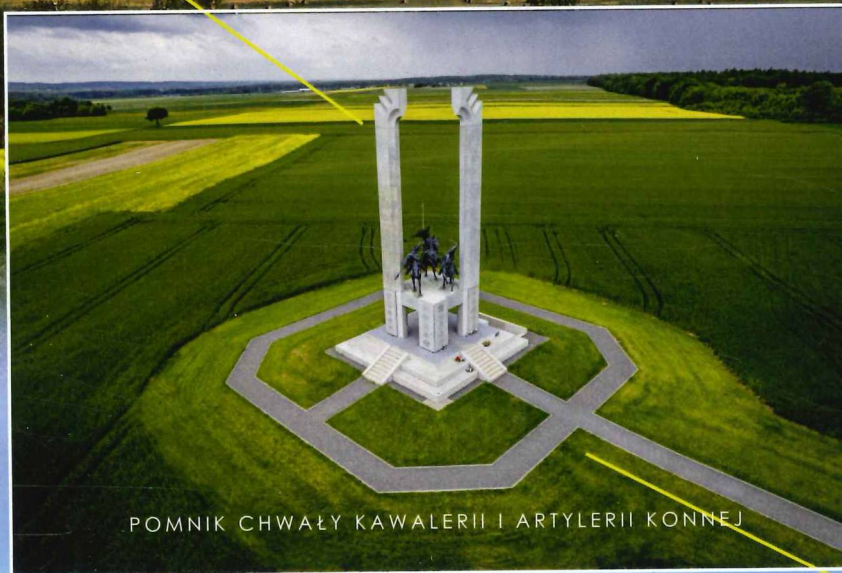
Wolica Śniatycza

PRAWDOPODOBNY WIDOK OD PÓŁNOCY

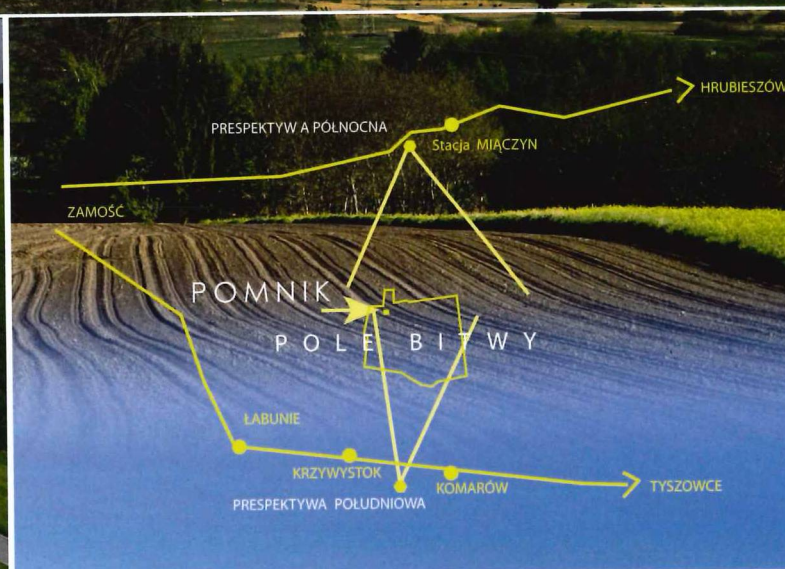

WIDOK OD POŁUDNIA
Z LEKKIM ODBICIEM NA WSCHÓD W STRONĄ KOMAROWA

PANORAMA POLA BITWY KOMAROWSKIEJ

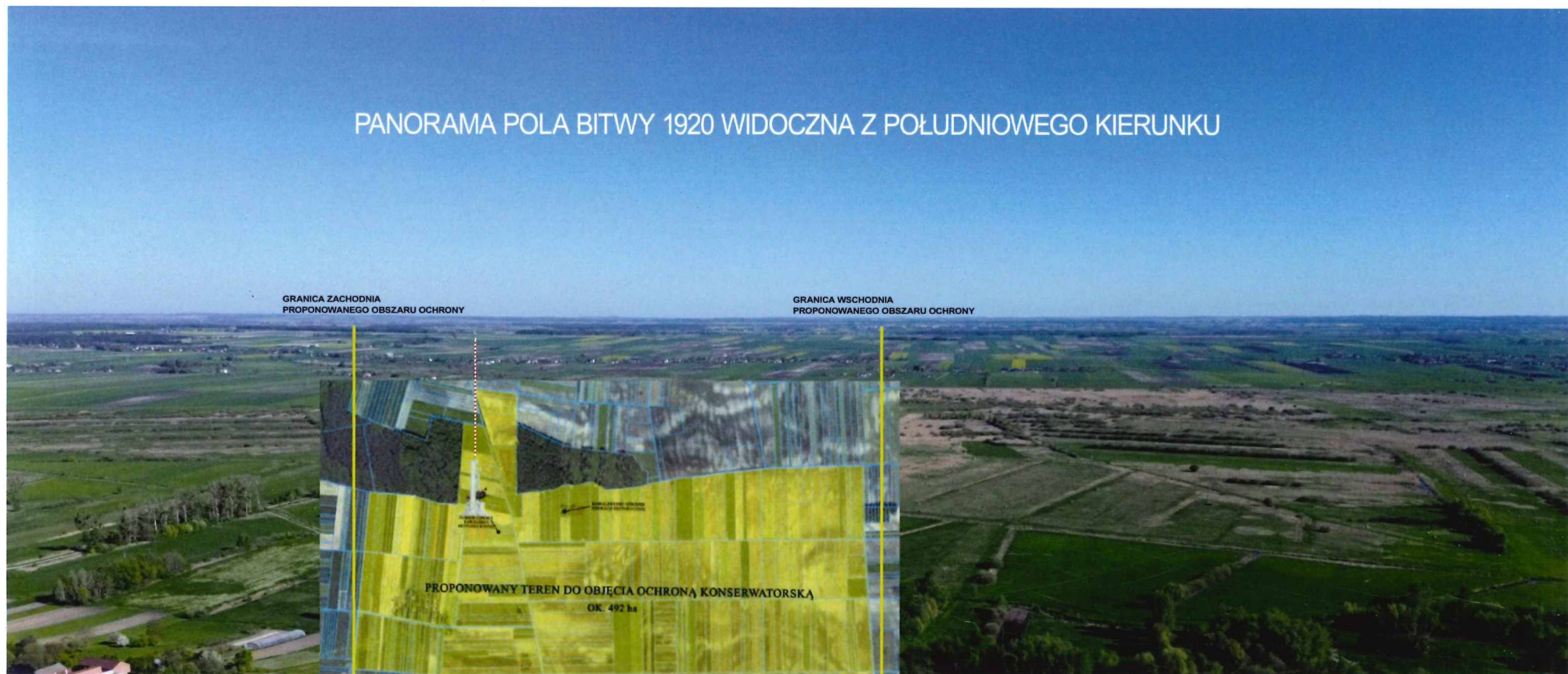
POMNIK CHWAŁY KAWALERII I ARTYLERII KONNEJ

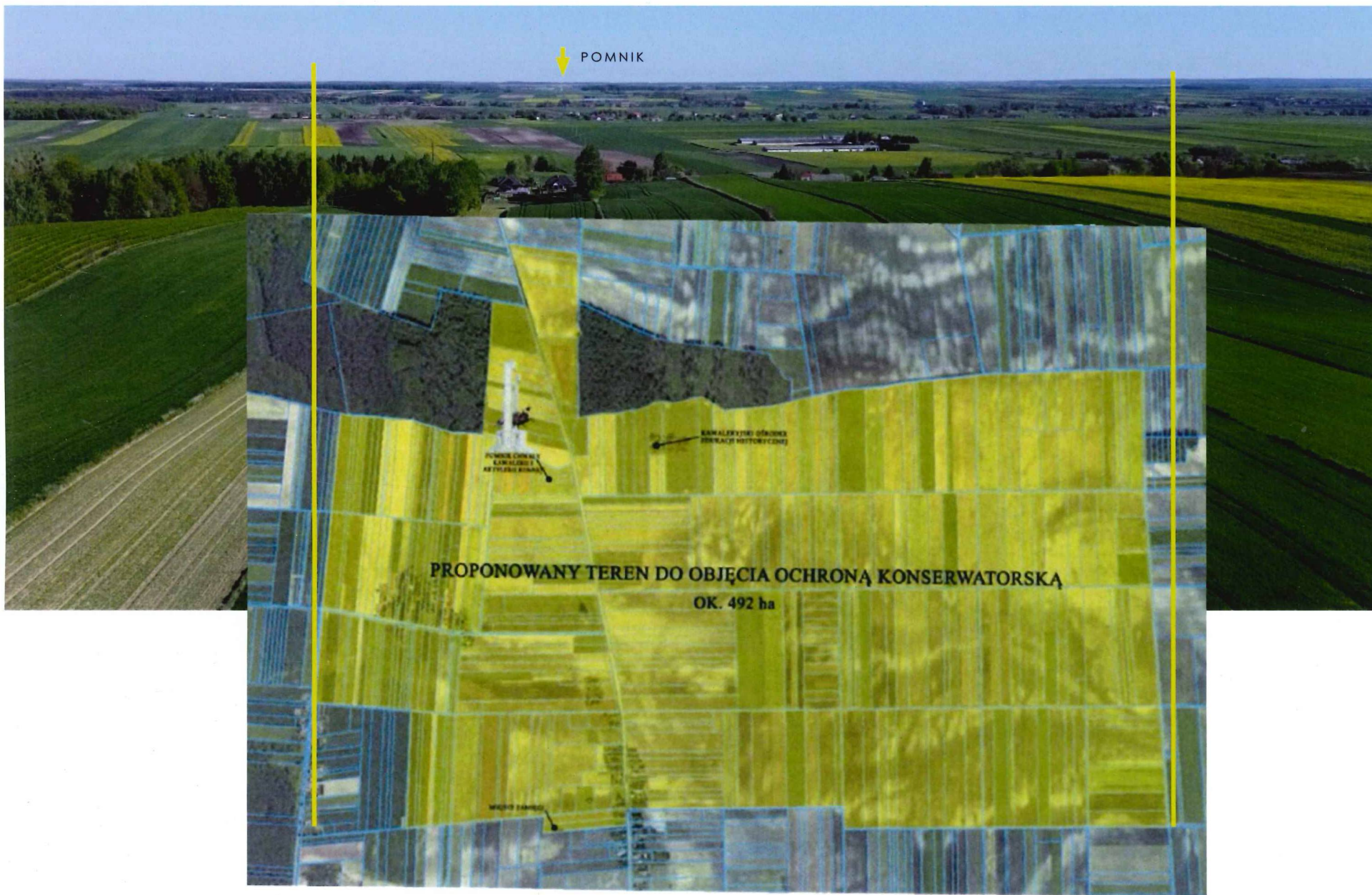

WIDOK OD PÓŁNOCY

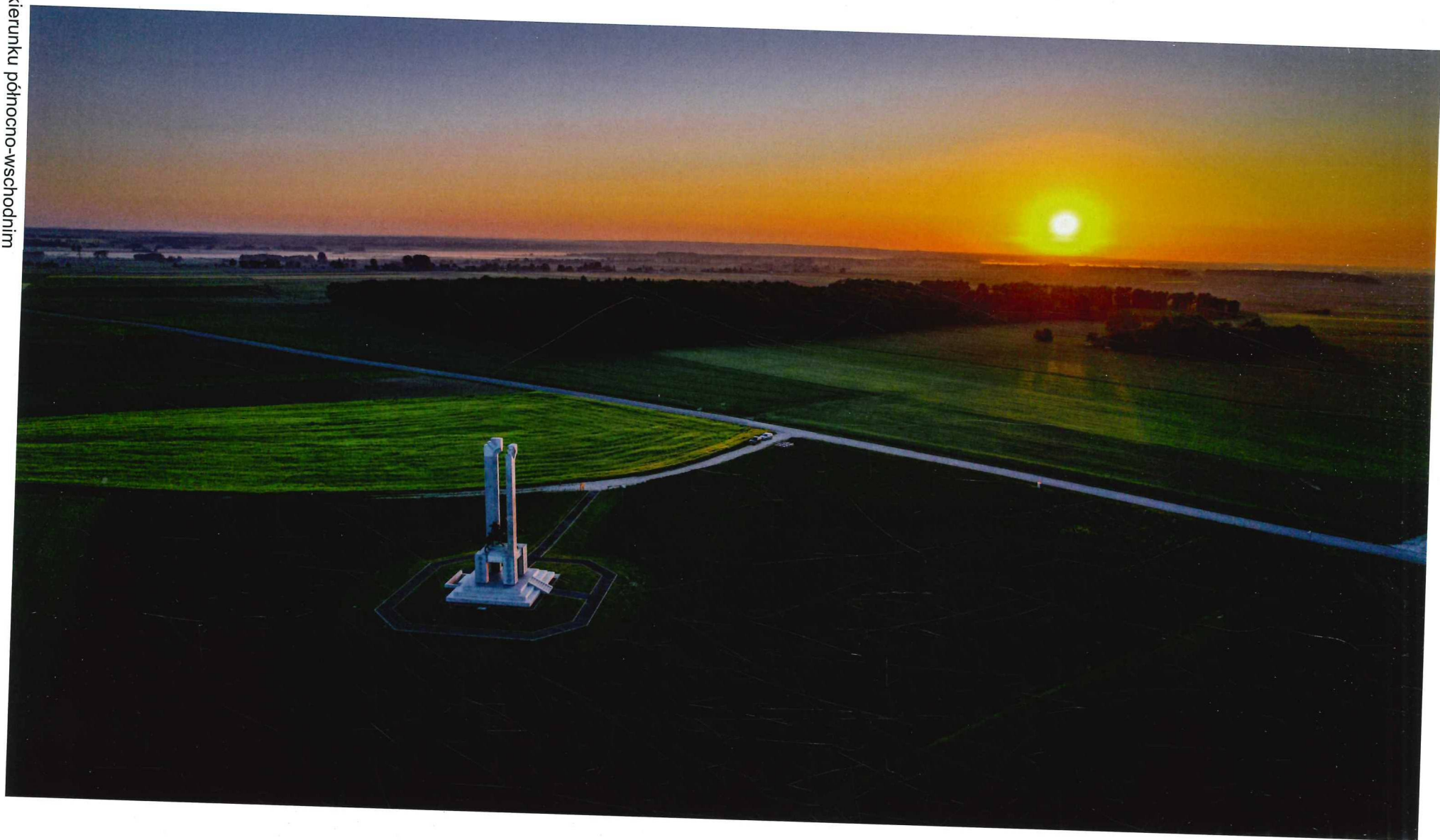
PANORAMA POLA BITWY 1920 WIDOCZNA Z POŁUDNIOWEGO KIERUNKU

OPRACOWAŁ: MGR INŻ. ARCH. TOMASZ DUDEK

Widok w kierunku północno-wschodnim

Widok w kierunku północno-wschodnim

Widok w kierunku zachodnim

Widok w kierunku wschodnim

Widok w kierunku południowym

Widok w kierunku południowo-wschodnim

Załącznik nr 2

Wybrane zdjęcia z przedsięwzięć zlokalizowanych bezpośrednio przy 255

Joanna Wolska Photography

Joanna Wolska Photography

Joanna Wolska Photography

Joanna Wolska Photography

Fot: JuliaFrag

Joanna Wolska Photography

Fot. Julia Frag

© Joanna Wójcik Photography

Joanna Wolska photography

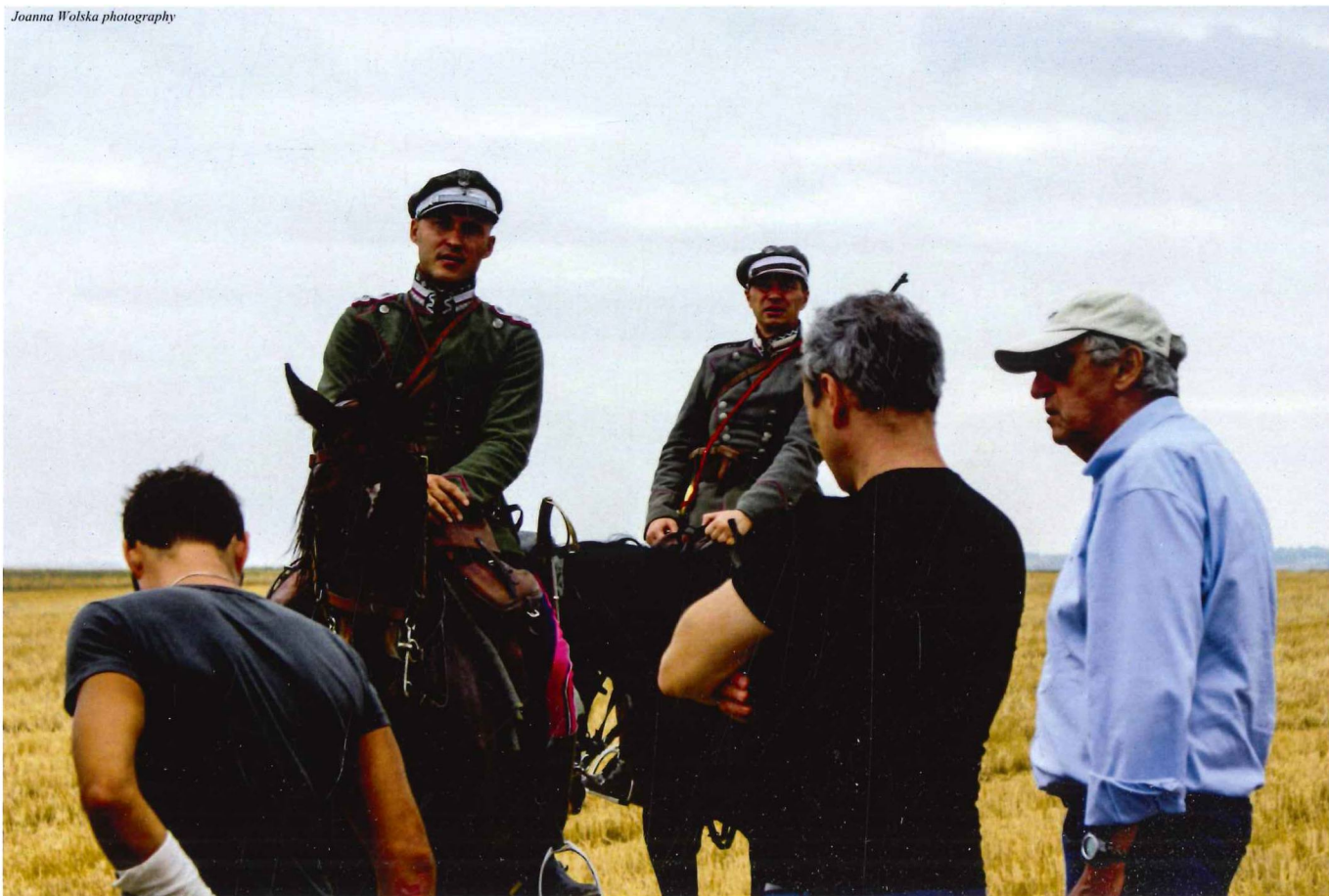
Joanna Wolska photography

Joanna Wolska photography

Joanna Wolska photography

Joanna Wolska photography

Joanna Wolska photography

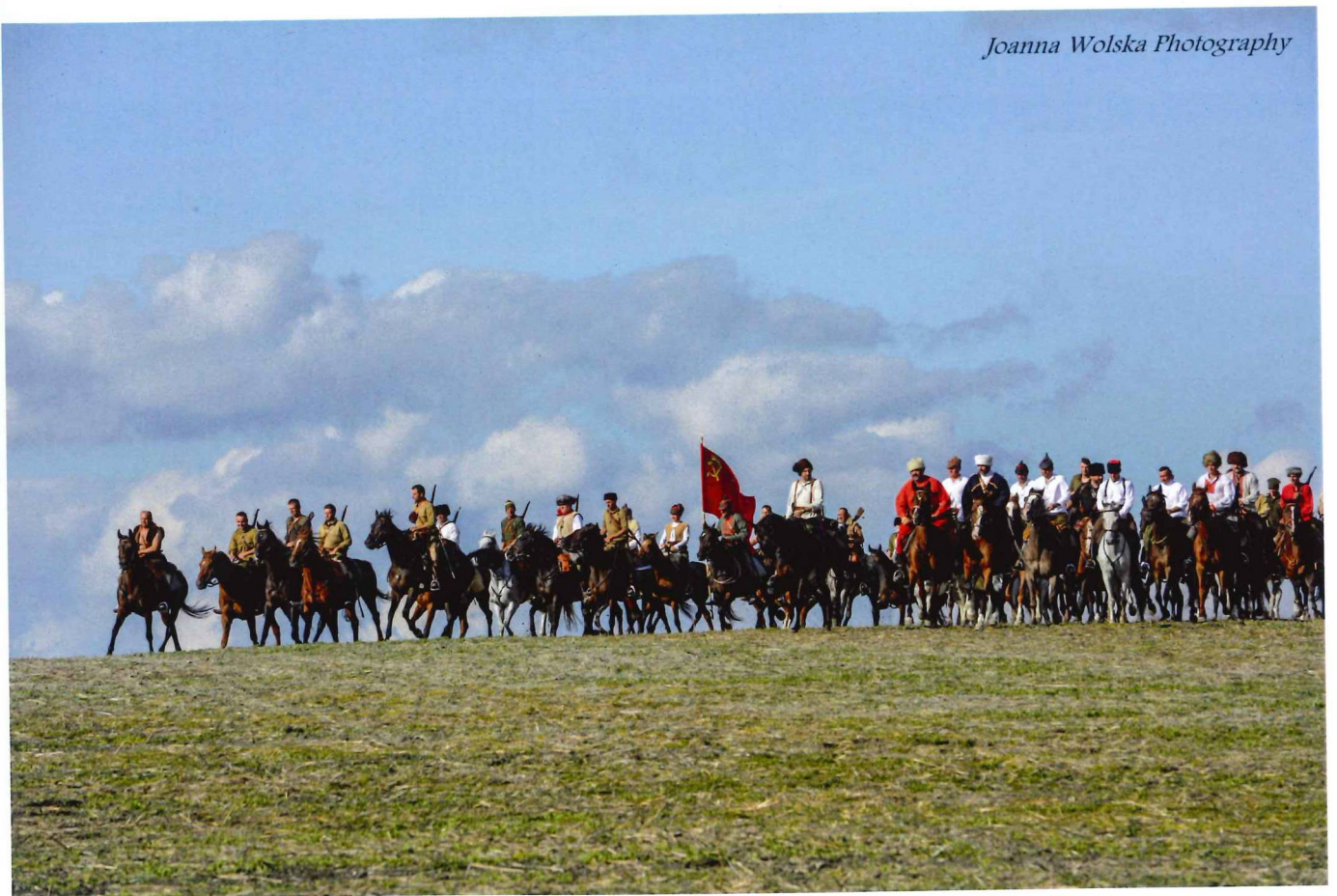
Joanna Wolska photography

Joanna Wolska Photography

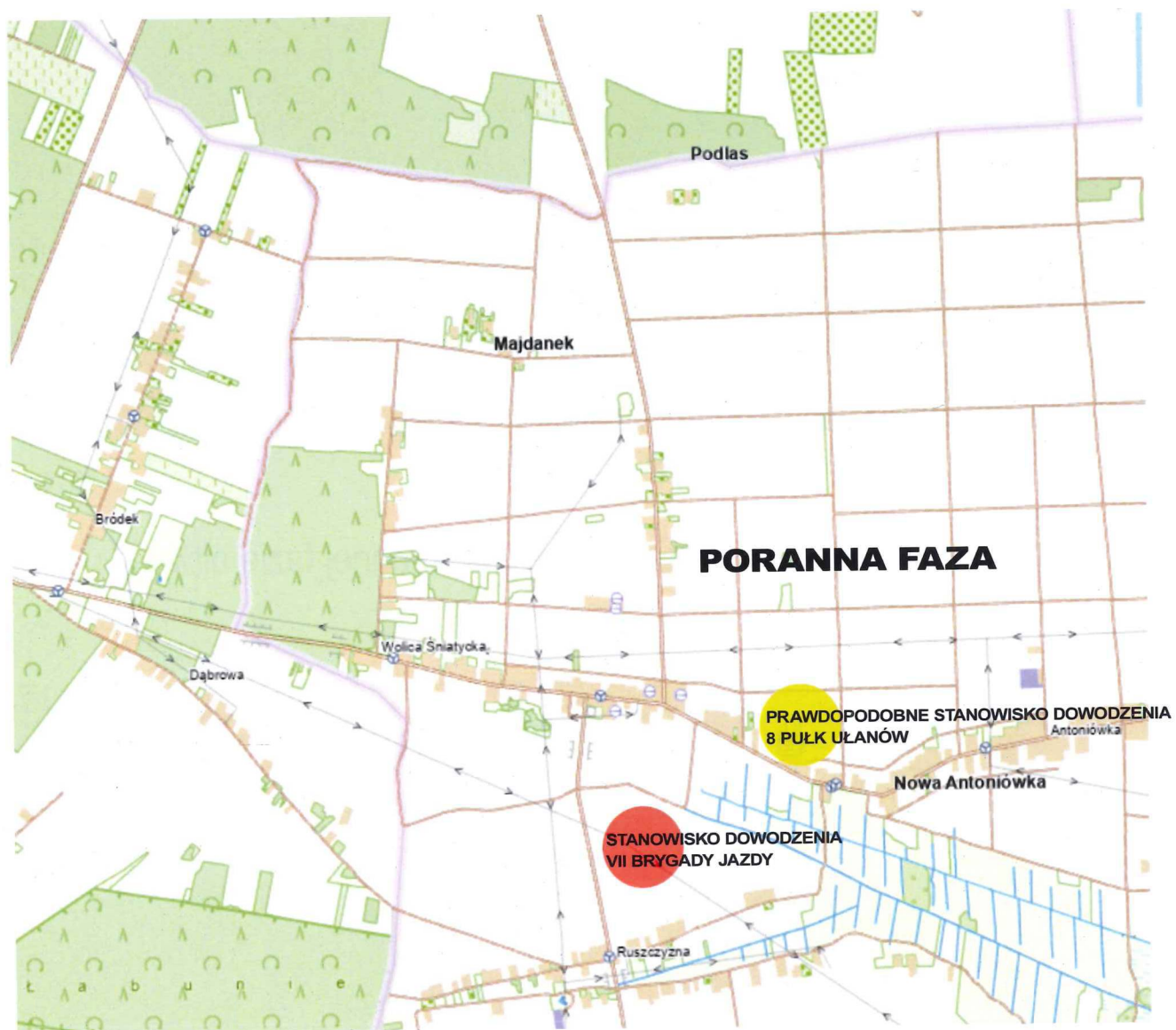

Załącznik nr 3

Pozycja dowódcy VII Brygady Jazdy w porannej fazie bitwy

Załącznik nr 4

Wybrane doniesienia medialne o HUZAR oraz zdjęcia HUZAR

Z kolei na terenie gminy Komarów, 27 sierpnia br., już po raz piąty odbyły się ćwiczenia „Huzar”. Terytorialsi z Zamościa mieli okazję doskonalić swoje umiejętności bojowe i współdziałanie z wojskami operacyjnymi. W ćwiczeniach wzięli udział żołnierze z 25 Brygady Kawalerii Powietrznej i 2 Pułku Rozpoznawczego z Hrubieszowa. Terytorialsi czerpali z doświadczeń wyszkolonych żołnierzy grupy dalekiego rozpoznania, a w szczególności z praktyk dotyczących, prowadzenia działań rozpoznawczych, w tym nawigacji lądowej oraz rozpoznawania drogi marszu i obiektów.

Anonim - TV Tomaszowianin w Must Be The Music – zobacz występ

joo - TV Tomaszowianin w Must Be The Music – zobacz występ

Szok - TOMASZÓW Budynki KUL będą służyły mieszkańcom

Rozkład jazdy BUS

O NAS

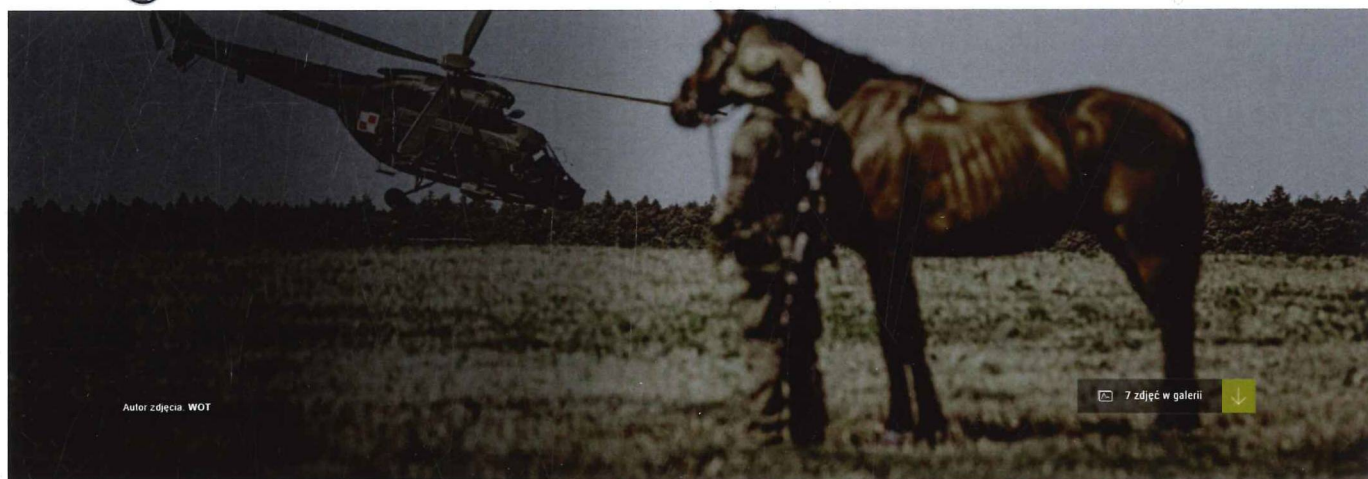
JAK WSTĄPIĆ

POZOSTAŃ SOBĄ

WSPÓŁPRACA

KONTAKT

BIP

Autor zdjęcia: WOT

7 zdjęć w galerii

Terytorialsi z 2 Lubelskiej Brygady Obrony Terytorialnej po raz szósty brali udział w ćwiczeniu taktycznym z wojskami pk. HUZAR-22. W realizowanych zadaniach bojowych i ratowniczych wykorzystywano grupę konną WOT.

Socialmedia

I KONFERENCJA NA TEMAT WYKORZYSTANIA KONI W WOT "HUZAR"

I konferencja na temat wykorzystania koni w Wojskach Obrony Terytorialnej "Huzar" organizowana przez 19 Nadbużańską Brygadę Obrony Terytorialnej 21 sierpnia 2023 w Wolicy Śniatycznej na polu bitwy pod Komarowem i u podnóża pomnika Chwały Kawalerii i Artylerii Konnej.

**POLSKA
ZEROJNA**

PEŁNA WERSJA →

W Komarowie zakończyły się ćwiczenia „Huzar '17”

poniedziałek, 28 sierpnia 2017

Patrole w dzień i w nocy, rozpoznanie i ostrzał ogniowy – żołnierze 2 Brygady Obrony Terytorialnej ćwiczyli przez trzy dni w Zwiartowie niedaleko Zamościa. Wraz z nimi w manewrach „Huzar '17” wzięły udział pododdziały 25 Brygady Kawalerii Powietrznej oraz 2 Pułku Rozpoznawczego. Był to jeden z elementów przygotowań do zaplanowanego na wrzesień „Dragona '17”.

Fot. Michał Nivnicz

Like 0 Share

Opublikuj

Formacje Kawalerii Ochotniczej formalnie nie wchodzą w skład Wojsk Obrony Terytorialnej, jednak wielu kawalerzystów jest też żołnierzami WOT. Fot: Tomasz Krywionek / za zgodą "Nowego Kuriera Zamojskiego"

Te zdjęcia, będące przykładem współdziałania Wojsk Obrony Terytorialnej i Kawalerii Ochotniczej rozśmieszyły internet. Złośliwi komentowali, że jesteśmy pierwszym krajem, który likwiduje jednostki kawalerii powietrznej, a w ich miejsce formuje szwadrony kawalerii konnej. Pod Komarowem w manewrach wzięły udział regularne oddziały wojska polskiego i żołnierze z WOT oraz członkowie różnych formacji kawalerii ochotniczej. Co na współczesnym polu walki robiły konie i kto stoi za tym pomysłem?

Wojska Obrony
Terytorialnej

Informacje
Translate page

Social media

Podcast

Zdjęcia

Wideo

Teczka prasowa

Kontakt

Deklaracja dostępności

RODO

Kontrast

2.09.2025

HUZAR-2025 za nami

Żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej wspólnie z pododdziałami kawalerii ochotniczej uczestniczyli w kolejnej edycji ćwiczenia proobronnego pk. HUZAR-25. W realizowanych zadaniach taktyczno-

Joanna Wolska Photography

Joanna Wolska Photography

Joanna Wolska Photography

